

*Нація — вища за класи,
Держава — вища за партії!*

МЕТА

THE GOAL

DAS ZIEL

LE BUT

Орган Української Національно-Державницької Думки

Ч. 4 (20)

Червень

1957

*Учасники четвертого З'їзду УНДС на відвідинах
у Пана Президента УНР д-ра С. Витвицького*

З'їзд УНДС

(враження учасника)

В одному з затишних ресторанів Мюнхену ранком у суботу 25 травня ц. р. гамірно: з'їжджаються делегати на IV З'їзд Українського Національно-Державного Союзу. Поки одні прикрашують сусідню зали, декорують чільну стіну жовто-блакитним прапором, тризубом та портретами Патрона Союзу Симона Петлюри і його наступника Андрія Лівіцького, інші радісно вітаються та жваво розмовляють.

25 травня — традиційний день Українського Національно-Державного Союзу: у цей день пам'ятного 1926 року віддав своє життя на олтар Батьківщини її Великий Син — Симон Петлюра; у цей день відбувся основуючий з'їзд УНДС у 1946 р., в цей день ось і тепер збираються делегати IV З'їзду.

Багато з делегатів не було на IV Сесії Української Національної Ради: одні розпитують, інші оповідають про її перебіг.

Та й чимало інших клопотів на місцях: делегати намагаються їх ще перед З'їздом полагодити з присутніми вже в повному складі членами Президії ЦК. Дехто ставить принципові питання. Та це передчасно: іх розв'яже З'їзд, єдиний суверений господар Національно-Державного Союзу.

Всі зайняті зустрічами і розмовами і не помічають часу: так довго вже не бачилися і так багато хотіли б собі взасмно розповісти друзі-роботами.

З'їзд відкривався урядуючий Голова УНДС **М. Лівіцький**. Вітас делегатів, зокрема тих, що прибули з-за кордону та згадус тих багатьох з членів УНДС, що вже назавжди від нас відійшли.

Вибирають Президію З'їзду: головою видатного нашого вченого, проф. П. Зайцева, його заступниками — делегата з Франції пані д-р **В. Лук'янович** і делегата з Великобританії **І. Барчука**.

Голова З'їзду у своїй вступній промові, подякувавши за високе відзначення його особливим довір'ям і пошаною від З'їзду, говорить про корені УНДС, що слагають давньої партії с-ф, Братства Українських Державників та пізнішої Української Радикально-Демократичної Партиї. Отже Ефремов, Ніковський, Яковлев, Славинський... Багато, багато славних імен... А на чолі цієї піраміди стоїть **Андрій Лівіцький**. І всі вже на Правді Божій. Знову, розуміється, згадка про попередників, знову хвилина мовчанки... У цей час дістаю записку від одного з делегатів: «Чи не можна було б, — запитує, — без очів похоронів та панаході?» Відповідаю: «Ні, не можна. Тай не треба. Згадайте Шевченка: «Не забудьте пом'янути незлім тихим словом»...

А З'їзд далі згадус і першого Голову Національної Ради проф. **Б. Іваницького**, і лідера УНДС Олексієва і Командарма **М. Омеляновича-Павленка**, і голову Автсбурзької філії УНДС **Лук'яновича**, і багатьох, багатьох інших...

Ділова частина З'їзду розпочалася вибором Комісій З'їзду — Резолюційної, Мандатної та інших.

Є. Гловінський зачитує привітання, що з усіх кінців вільного світу надійшли до Президії З'їзду. Їх с чимало і всі вони — від організацій і клітин УНДС та споріднених організацій в США, в Канаді, Австралії, бо З'їзд відбувається згідно з ухвалою Президії ЦК, без запрошення гостей і без ширшого розголослення.

З'їзд з свою боку на пропозицію Голови, П. Зайцева ухвалиє надіслати привітання пані О. Петлюрі, пані М. Лівіцькій пані Прокопович, ген. Удовиченкові, О. Шульгинові, В. Дорошенкові, І. Кабачкову, а присутнього в Мюнхені Президента УНР **С. Витвицького** — відвідати у повному складі.

Після обідньої перерви слово взяв для звітності доповіді урядуючий голова УНДС **М. Лівіцький**. Його чотирогодинну доповідь довелося двічі переривати: рівно о годині 14-ї згадкою і **двохвілинною мовчанкою**, спровоциченою спілтій пам'яті Симона Петлюри, що саме в цей день і в цю годину віддав своє життя за Батьківщину, і о годині 15-ї, коли увесь склад З'їзду, на чолі з Головою П. Зайцевим, склав візиту Пану Президентові С. Витвицькому.

Урядуючий Голова УНДС докладно розглянув українське політичне життя на чужині, обговорив діяльність УНДС, умотивував усі потягнення і поступовання Президії ЦК УНДС, зокрема на форумі Державного Центру УНР, та довше спинився на перспективах дальшої праці Національно-Державного Союзу.

Далі звітували: **Є. Гловінський** про фінансовий стан УНДС, **Г. Ткаченко** — за Контрольну Комісію, **М. Степанчин** — за Суд (найкоротший звіт IV З'їзду: «судових справ не було»). Чимало уваги З'їзд уділив звітам краївих організацій у Франції і Великобританії та звітам місцевих організацій у Німеччині. Пані **В. Лук'янович** намалісала широкий образ життя української еміграції у Франції і на тлі цього образу розповіла про працю країової організації. Представник країової організації у Великобританії, **І. Барчук**, зокрема відзначив, що там, з ініціативи УНДС, відновляється комбантанська організація. Під кінець свого звіту він відчitав пропозиції З'їзду, випрацювані країовою організацією у Великобританії. Цікавий звіт був про діяльність організації УНДС у Рурчині (делегат **П. Корнило**), де скучено багато українців...

Слідом за звітодавцями переносимося думками в інші країни, в різni області та міста Німеччини: не однакові всюди умовини життя, по-різному наші люди живуть, але думки, ідеї і прагнення у всіх однакові, а вже майже зовсім ідентичні у членів Українського Національно-Державного Союзу.

У неділю 26 травня З'їзд розпочався пунктуально на 9-ій годині ранку доповідю **О. Юрчен-**

Резолюції З'їзду

IV З'їзд Українського Національно-Державного Союзу вітає Пана Президента Української Народної Республіки, Голову, Президію та Виконавчий Орган Української Національної Ради і запевняє, що УНДС завжди стоятиме на грунті УНР і боротиметься за віднову Української Народної Республіки — народоправної держави українського народу, а тому Державний Центр УНР може заявки числити на всебічну підтримку з боку Українського Національно-Державного Союзу.

З'їзд вітає всі фракції Української Національної Ради і закликає їх до лояльної і дружньої співпраці як на форумі Державного Центру УНР, так і серед найширших кіл української політичної еміграції.

З'їзд персислює свій привіт українським науковим, культурним, військовим, громадським та молодечим організаціям, як і всьому українському громадянству на чужині, та очікує від

ка про ситуацію в Україні. Після закінчення доповіді, що тривала годину і четверть, учасники З'їзду відійшли до Свято-Покровської православної церкви, щоб узяти участь у панахидах по Симонові Петлюрі.

Це доповідь Е. Гловінського про міжнародну ситуацію, і З'їзд переходить до дискусій, до обговорення звітних доповідей, як також і до доповідей про ситуацію в Україні та в широкому світі.

Висловилося понад двадцять промовців. Ми не в стані (за браком місця) бодай коротко зреферувати хід думок багатьох промовців, що цього рішенія заслуговували б; тим більше, що ми (з тієї самої причини) не могли переповісти змісту доповідей, зокрема звітних... У всякому разі, протоколярно зафіксовані ці думки, як доповідачів, так і дискутантів, служитимуть добром і багатим матеріалом для дальшої діяльності Голови і Президії ЦК УНДС.

Перед голосуванням проектів резолюцій, змін у статуті УНДС та перед виборами Центральних органів — Мандатна Комісія доповіла, що присутні на залі делегати мають 52 мандати.

Головою УНДС обрано Миколу Лівіцького, його заступниками: Евгена Гловінського, Миколу Шраменка і Олександра Юрченка. Членами Президії ЦК УНДС обрані: Яків Дзябенко, Іван Іножарський, Юрій Таркович та Василь Татарський.

Крім того до Центрального Комітету вибрані дільщі 24 члени: Ол. Барчук, Ол. Бондарівський, І. Варнаха-Варнах, П. Верещака П. Зайцев, К. Закревський, Коваленко, П. Котович, В. Лук'янович, Місюренко, М. Опареніко, І. Пекарчук, П. Сумароків, І. Шабельський та інші.

До Контрольної Комісії обрані: М. Битинський, А. Качан, І. Корнило, С. Мелінська, Є. Піндус.

До Головного Суду: Я. Вакуленко, В. Волканович, Ю. Новицька, М. Стечишин і Г. Хомічевський.

Ще деякі формальності і З'їзд закінчується спонтанним співом «Ще не вмерла Україна».

організованого та поза організаціями сучасного громадянства мобілізації всіх його сил для підтримки Державного Центру УНР в його боротьбі за свободу, незалежність і демократичний лад в Україні.

Українському народу на Батьківщині і всім його активним борцям з ворогом З'їзд пересилає свій гарячий і відданий привіт.

* * *

I. Однією з основних прікмет сучасної історичної доби є процес творення національних держав. Процес цей, що в XIX столітті захопливав лише терени Західної Європи і Південної Америки, по першій світовій війні охопив народи Середньої і Східної Європи та Близького Сходу; по другій світовій війні він перекинувся на африканські терени, на Південну і Східну Азію і таким чином став фактором всесвітнього значення.

II. Основним напрямним цього процесу не піречить те, що в останні часи серед народів старої європейської культури з давною державною організацією помічається зворотний процес — до інтергації, тим часом лише в економічній і почасти мілітарній сферах. До цієї інтергації прямують народи, що мають свою суверенну державу, і це прямування з виявом суверенної волі цих народів, що відбувається на широких демократичних підставах, без упослідження прав малих народів і без жадних ознак прагнення до гегемонії з боку будь-кого з партнерів. Процес цей викликаний історичною конечністю: в економічній ділянці потребою забезпечити Західну Європу перед загрозуючим їй занепадом у наслідок зміни економічного укладу сил і своюю цієї економічних відносин останнього часу; в мілітарній сфері — конечністю оборони перед російсько-більшевицьким імперіалізмом, який після другої світової війни набрав особливо грізної сили і значно поширив обшир свого панування і впливів.

III. Процес розпаду колоніальних імперій і творення національних держав охопив по першій світовій війні і терени колишньої Російської імперії. Але більшевицький переворот загальмував цей процес; більшевики використали його для відновлення колишньої імперії, хоч і не в попередніх її межах. Створений російськими більшевиками Союз Сосітєствих Соціалістичних Республік перебрав на себе в ділянці зовнішньої політики традицію колишньої Російської імперії і російського імперіалізму; ідеї світової революції і комуністичного інтернаціоналу служить для совєтської держави зручним засобом поширювати і далі обсяг свого панування та впливів. Так званий соціалістичний табір, що включав крім Советського Союзу держави — сателіти, є насправді нічим іншим, як колоніальною імперією. З цього треба зробити висновок, що створення, існування і поширення більшевицької держави іде висуpercі основному процесу сучасної історичної доби — процесу визволення народів і ставлення нових національних держав. Творення так зв. соціалістичного табору не має нічого спільногого з процесом інте-

грації, що відбувається в Західній Європі; в основу побудови «соціалістичного табору» покладено російську гегемонію большевизму, і едність його тримається лише збройною силою.

IV. Український народ включився в процес визволення ітворення самостійної держави в 1917 р. Мілітарна перевага московських большевиків не дозволила йому закріпити свою державність, проголошенню актами III і IV Універсалів і доповненню 22 січня 1919 р. актом про сооборність Українських земель. Але національна революція 1917 року і доба незалежного існування Української держави в 1918—1920 рр., як також збройні змагання за утримання української державності залишили глибокий слід в історії українського народу і означили її біг на дальші десятиліття. Не можна недооцінювати тих змін, як формально-правного характеру, так і в соціальній структурі нашого народу, що сталися з того часу. Створення Української Соціетської Соціалістичної Республіки, з її, хоч і фіктивною, але формально закріпленою державністю; участь України, як рівноправної держави, в Організації Об'єднаних Націй; ренесанс української культури, що почався під час національної революції і продовжувався, незважаючи на окупацію, до кінця 20-х років, створення сильної української робітничої класи і численної української інтелігенції, дальший розвиток, незважаючи на русифікаційний тиск, української культури — все це фактори позитивного значення, які сприяли змінам у українському народу в його боротьбі за визволення. Не треба тільки, для правильної їх оцінки, ні на хвилину забувати, що все це український народ здобув і здобуває всупереч большевицькій політиці, в змаганнях, що коштували і коштують йому багато жертв. Але це свідчить, що український народ, раз включився в процес визволення, проструватиме цим шляхом далі до повної перемоги.

V. Під час другої світової війни український народ дав багато доказів цієї своєї волі до незалежності. Він виявив своє виразно негативне ставлення як до большевицької соціальної системи так і до чужого йому колоніального режиму Москви, виразом чого була величезна масова еміграція українців різних верств поза межі советського панування. Героїчна боротьба українських повстанчо-революційних сил виявила загальну волю спротиву всього українського народу. Українці, що до останнього часу наповнювали на 50% советські концтабори, і там виявляють свою незламність і вірність ідеалам свободи, і в останніх повстаннях у цих таборах провадили перед серед інших в'язнів. Здійснення соборності українських земель, само по собі позитивний фактор в здійсненні українським народом його національних ідеалів, привело до того, що населення УССР зблільшилося елементом, який вихованій був в умовах відносної політичної свободи, переданий духом національно-державних ідеалів. Треба відзначити всі ці факти й обставини, щоб мати уяву про становище на українських землях і про напруженність тієї боротьби, яка там, хоч скована від людських очей зализною заслоновою і специфічними соєвистькими умовами, провадиться.

VI. Свого апогею російсько-большевицький імперіалізм досяг після останньої світової вій-

ни. Перемога комуністів у Китаї, хоч як на зовні вона могла видаватися величезним успіхом советської політики, насправді має свою зворотню сторону. Китай не став і не міг стати советським сателітом вже з огляду на свій величезний людський потенціал. А з другого боку, існування комуністичного Китаю з його зруйнованою довголітніми війнами і революціями господаркою, вимагає від Советського Союзу великої економічної допомоги, що приводить до гостро-го напруження советської економіки, підірваної війною і станом восьмого погодівля в послідовні роки. Соцп d'état в Чехословаччині, а потім над південну Корею мобілізували весь демократичний світ. пробудили його чуйність перед новою світовою загрозою, якою є російсько-большевицький імперіалізм, об'єднавши великі потуги Заходу і привели до створення оборонних союзів — НАТО і СЕАТО. Виболю Югославії з соціалістичного табору, не полагоджений і до цього часу, підірвав престиж советського керівництва. Нарешті смерть Сталіна позбавила советського централізму, доведений до найвищих меж, своєї верхівки, позбавила диктатора з сильною волею і створеним йому безмежним авторитетом. І хоча Сталін не був зовсім генісом, однаке, сила тоталітарного режиму в наслідок заміни однosoбового диктатора колективним керівництвом, значно зміліла: система почала виявляти ознаки розкладу. Колективне керівництво в спільному порядку намагається замінити авторитет Сталіна авторитетом Леніна, однаке «мертвий лев не замінить живого пса»; відсутність на горі єдиної волі в імперії, позбавленій справжнього демократизму, вже виявляє свої наслідки. Хоч спадкоємці Сталіна можуть записати на своє кonto, як певний успіх, освіння 30 млн. га цілинних і зареєстрованих земель, але ця акція не розв'язала перманентної кризи сільського господарства ССРР. В галузі промисловості советській владі довелось зменшувати намічені на шосту п'ятирічку пляни господарського розвитку, а остання реформа промислового управління виявила повну безпорадність советського керівництва перед труднощами центральною плянованого господарства.

VII. В зовнішній політиці советська влада, намагаючись осягнути стан т. зв. коекзистенції з потугами Західного світу, і в першу чергу з США, в той же час хоче використати для своїх цілей процеси, що відбуваються серед колоніальних і півзалежних народів у їх прагненні до самостійності, і таким чином поширити свої впливи на терени менш відпорої і використати їх в остаточній боротьбі з т. зв. капіталістичними країнами. І хоч тут московські правителі можуть теж записати на своє кonto деякі успіхи, однаке, події восени минулого року — революція в Угорщині і процес еманципації, що відбувається в Польщі — значно підвищили значення цих успіхів. А між тим треба особливо підкреслити значення цих подій. І угорська революція, і ситуація в Польщі наочно показали, що слабим місцем советської імперії є справи національні, які вона, незважаючи на офіційний соціалістичний інтернаціоналізм — полагодити не може. Крім того угорська революція дала доказ і того велими знаменитого факту, що, за певних обставин, тата-

літарний режим може бути повалений силами самого народу без чужої допомоги.

VIII. Взагалі треба ствердити: світ перебуває в стані несталеної рівноваги. Існування поділеної на дві частини Німеччини, існування півдержав у В'єтнамі й Кореї, наявність національного Китаю на острові Формоза, бордіння на теренах Близького Сходу — все це творить небезпечні огнища, що можуть кожної хвилини привести до вибуху війни. Щоправда, загальна світова війна за сьогоднішнього стану атомового озброєння, здається, стоять поза межами ймовірного. Але місцеві війни, які доводять досвід останнього десятиліття, не виключені. В кожному разі стан напруження між двома світами, так різними своєю природою, очевидно, буде тривати і далі. Кожна сторона намагатиметься ослабити другу, відтягнувші від неї ті народи, що хотять бути нейтральними, і відповідними акціями ослаблюють внутрішню відповіртість противника. І тут треба сказати, що в той час як соцістська сторона, незважаючи на всі її коекзистенційні заходи останнього часу, продовжує діяти різними засобами, бажаючи зменшити відповіртість західного демократичного світу, цей останній у своїх акціях залишається далеко позаду. Обмежуючись майже виключно до оборони своїх позицій, західний світ не використовує всіх можливостей для послаблення Советського Союзу. Навіть усвідомлюючи собі всю смертельну загрозу, що несе Західний світу війовничий російсько-большевицький імперіалізм, Західний світ не хоче використати, хоча б для своєї оборони, ті слабі місця соцістської імперії з її різнонаціональним складом.

IX. Українська еміграція в свідомості обов'язку перед своїм народом, але також виходячи з об'єктивного спостереження і вивчення тих процесів, що відбуваються як в Україні, так і в цілій соцістській імперії, повинна продовжувати свою боротьбу за волю України. Розпад останньої колонійної держави і унезалежнення неросійських народів відповідає історичним законам сучасної доби. Але історичні закони тоді лише мають дійсну силу, коли чинними с людьми, що ці закони пізнали і діють у напрямку їх здійснення. Українська еміграція повинна виконувати ті завдання, які перед нею ставить сучасний історичний момент і які означенні її специфічним становищем, як еміграції поневоленого народу. До цих завдань належить у першу чергу зовнішньополітична акція, скерована на те, щоб створити для визвольних змагань українського народу, сприятливу міжнародну кон'юнктуру.

Привітання четвертому З'їздові УНДС

IV з'їзд УНДС відбувався, як сухо внутрішня справа організації, без запрошеных гостей, без оголошень у пресі. Тому й привіти, що наспіli на з'їзд, походять виключно від членів УНДС, прихильників та споріднених організацій.

Привіти надіслали такі організації і особи:

1. Український Національно-Державний Союз у США, Нью-Йорк,
2. Український Національно-Демократичний Союз у Канаді, Торонто,

юнктуру. Привернення уваги західного світу до визвольних змагань українського і взагалі всіх неросійських народів, підкреслення того, що ці змагання є великою рушійною силою для поборення імперіалістичного російсько-большевицького провідного чинника, т.зв. «інтернаціонального комунізму» — це має бути конкретним змістом політичної акції української еміграції. З другого боку треба мати на увазі, що взагалі активність всякої роду української політичної еміграції, як на політичному, так і на культурному, громадському, релігійному відтинках нашого життя має величезне значення для стимулювання і розвитку тих визвольних процесів, що відбуваються в Україні.

X. Українська еміграція може успішно виконувати свої завдання, коли політичною акцією її керуватиме єдиний диспозиційний центр. УНДС завжди стояв і стоїть на тому становищі, що таким центром може бути лише Державний Центр Української Народної Республіки. Створений в 1948 році Української Національної Ради і реконструкцію Уряду Української Народної Республіки УНДС вважає за велике досягнення української політичної еміграції. Структура української Національної Ради дозволяє на об'єднання в ній всіх українських еміграційних партій. УНДС стойте за найширшу консолідацію всіх українських державно-творчих сил на базі і в системі Державного Центру Української Народної Республіки, однака розглядає консолідацію не як мету в собі, лише як нормальний стан при існуванні легітимного уряду в екзилі. УНДС вважає за потребне підтримувати контакт і з тими політичними групами, що стоять поза Українською Національною Радою. Взаємна толерантність і лояльність повинна стати підставою для співіснування різних політичних партій, що діють на еміграції, як у системі Державного Центру УНР, так і поза нею.

XI. З'їзд УНДС схвалює дотеперішню тактику Президії ЦК на форумі Української Національної Ради. З'їзд вітає Виконавчий Орган, створений на IV сесії, що його очолив лідер УНДС М. Лівицький. З'їзд вітає експозе, що його виголосив на IV сесії УНРади М. Лівицький, як голова Виконавчого Органу Української Національної Ради, вважаючи, що воно дає повний і вичерпний план визвольної акції екзиліального уряду. З'їзд з задоволенням приймає до відома перші успішні почини нового ВО. З'їзд закликає всіх членів УНДС до активної підтримки Державного Центру УНР, підкреслюючи та відповідальність, яка тепер, у зв'язку з очоленням ВО лідером нашої організації, падає на УНДС.

3. Центральне Бюро УНДС в Австралії, Мельбурн,
4. Відділ УНДС у Бостоні, США,
5. Відділ УНДС у Філадельфії, США,
5. Відділ УНДС у Карлсре, Німеччина,
7. С. Бервицький, Нью-Йорк,
8. М. Битинський, Торонто, Канада,
9. І. Драбатій, Александрія, США,
10. Д. Зайців, Ріо-де-Жанейро, Бразилія,
11. М. Ільченко, Брадфорд, Англія,

Хрущов іде вгору...

(до останніх подій в ССРС)

Тоталітарна держава або тоталітарний режим — це явища цілком модерні. Явища, що належать нашому ХХ, повному таких грізних подій, століттю. І тому тяжке, невдачне та, зрештою, ледве чи корисне завдання шукати аналогію в минулому і намагатися на підставі тих аналогій робити висновки щодо законів чи тенденцій розвитку в сучасному. Якщо єгипетські фараони за пару тисяч років до нашої ери здійснили в своїй державі систему плювного і примусового господарства, так як це ми тепер бачимо в Сословському Союзі; якщо азійські деспоти з російські самодержці мали не меншу владу, ніж мав Сталін або Гітлер; якщо тирані Коринфу чи інших грецьких міст приходили до влади, маючи за собою невелику віддану їм групу і обдурили маси демагогічними обіцянками, що ніколи не були здійснені (як це робили Ленін, Гітлер і Мусоліні), то все це вказує на певну подібність окремих рис тих державних утворів, про які мова. Але подібність окремих рис ще не означає подібності цілості.

Сучасні тоталітарні держави виникали і розвивалися на ґрунті тих особливостей сучасного суспільного, економічного і технічного розвитку людства, що само характерні для ХХ століття. Характерною ознакою для суспільного стану сучасного людства є те, що в сучасній соціології одержало називу «умасовлення» (*Vermasseung*) і що на нього уперше звернув увагу та дав наукове освітлення його відомий іспанський соціолог Орtega i Gasset (Ortega y Gasset 1883—1955). Розуміється маси існували й раніше. І під час переселення народів, і в першому хрестовому поході (під проводом Петра Ам'янського), і за французької революції на арену історії виступали маси. Але то були явища спорадичні. Тепер, коли на земній кулі живе більше 2 млрд. людей, коли постали величезні кількамільйонові міста, з розвитком шляхів

сполучення, явище мас набрало особливого значення. Можна сказати: кількість перейшла в якість. Це б нас завело дуже далеко, коли б ми тут пробували заглибитися в істоту цього явища. Обмежимося лише його констатацією.

Для сучасного господарства, коли брати в загальному і в цілому, характерний є далекопосунений поділ праці. Коли на перешкоді широкого розвинення міжнародного поділу праці все ще стоять державні бар'єри, то поділ економічної праці в середині держав приводить до надзвичайно сильної взаємозалежності як між продуcentами і консументами, так і між самими продуcentами.

І, нарешті, ніхто не буде заперечувати той високий рівень техніки і технічної культури, що, наскільки нам наше історичне знання стверджує, його людство ще ніколи не знало.

Розуміється, було б помилкою твердити, що ці всі особливості сучасного розвитку людства, суспільні, економічні і технічні, є причиною постання та розвитку тоталітарних рухів. Як бачимо, за цих самих умов розвиваються і поширяються в інших країнах режими демократичні, режими, що є прямою протилежністю і запереченнюм режимів тоталітарних. Очевидно, причин виникнення і закріплення тоталітарних режимів у певних країнах треба шукати в специфічних історичних особливостях їх, у збігах ралду обставин, у появі на історичній арені особистостей. Лише згадані суспільні, економічні і технічні властивості нашого віку надають тоталітарним рухам саме того характеру, який вони мали чи мають в останні сорок років нашої історичної доби.

Однією з характерних ознак тоталітарного режиму є монопартизм. Справді, тоталітарний режим, що претендує керувати цілім людським життям, не може допустити поруч себе рівнобіжних політичних течій. З другого боку панування однієї партії виявляється в пануванні особи, в одноособовій диктатурі. Це ствердження виводиться спірічним шляхом: Фашизм мав дуче Мусоліні, націонал-соціалізм — фюрера Гітлера, і большевізм — «вождя народів» спочатку Леніна, потім Сталіна. Але потребу «вождизму» за існуванням тоталітарного режиму можна уgruntовувати і соціологічно: режим монопартиї, це режим наказовий, а накази можуть виходити лише від однієї особи. А поруч з «вождизмом», як системою, де на чолі держави стоїть особа, що дас накази, інтерпретує події, оформлює ідеологію тоталітарного руху, мусить існувати і культ вождя, «культ особи», що підносить цю особу на п'єдестал, наділяє її надзвичайними якостями, примушує всіх визнавати беззастережно її авторитет. Культ особи це не одмінна частина цілої системи. Тому, коли ХХ з'їзд КПСС став на шлях ліквідації культу особи, можна було вже твердити, що ціла система большевицької диктатури і монопартиї була захітана.

-
12. В. Кубійович, Париж, Франція,
  13. О. Кузьмінський, Торонто, Канада,
  14. І. Липовецький, Торонто, Канада,
  15. Т. Малюта, Нью-Йорк, США,
  16. Є. Пастернак, Торонто, Канада,
  17. І. Пекарчук, Новий Ульм, Німеччина,
  18. І. Розгин, Детройт, США,
  19. М. Садовський, Торонто, Канада,
  20. Протоієрей В. Соловій, Сідней, Австралія,
  21. Я. Танцюра, Нью-Йорк, США,
  22. К. Теличко, Едмонтон, Канада,
  23. В. Філонович, Ст. Пауль, США,
  24. Союз Українських Ветеранів, Новий Ульм, Німеччина,
  25. Голова Відділу СУВ ген. К. Смовський, Міннеаполіс, США,
  26. Відділ СУВ в Міннеаполіс, США,
  27. М. Семчишин, Чікаго, США.

Але криза системи почалася вже раніше. Вона почалася тоді, коли з історичної сцени відійшов Сталін, коли не стало того, хто був вождем, хто усвільняв у собі всю тоталітарну й монопартійну систему. Диктатура «колективного керівництва», це стан ненормальний, це пропричка в собі. І ця система «колективного керівництва» відразу почала давати перебої: ліквідація Берії, усунення голови ради міністрів Маленкова, усунення міністра закордонних справ Молотова — це свідчило, що не все гарязд у тому колективному керівництві. Нам не відомі справжні мотиви, що примусили це колективне керівництво виступити на ХХ з'їзду проти культу особи, спеціально проти культу Сталіна. Можливо, до цього примусила їх та ненависть, що існувала як серед загалу партійців, так і серед широких мас до померлого диктатора і до страшних методів його панування. А може тут грали роль звичайні людські мотиви: надто довго всі ті, що прийшли тепер до влади, принижувалися перед Сталіном, надто довго терпіли його тяжку руку й його примхи, надто довго славословили його. Але в кожному разі ця «десталінізація» привела до розхитання режиму як в середині самого ССРР, так і особливо в сателітах. Колективне керівництво намагається замінити культ Сталіна культом Леніна. Але культ особи має лише тоді своє значення, коли він стосується до живої особи, що має своїм авторитетним словом розв'язувати всі проблеми сучасного і давати певний напрямок державним і політичним справам. Посилання на цитати Леніна, з творів, написаних 40 і 50 років тому, такого значення мати не можуть. Ці цитати потребують інтерпретації, не менш авторитетної, ніж сам автор. Так само, як потрібували інтерпретації твори Маркса і Енгельса. У свій час такими інтерпретаторами марксистиків були вожді, спочатку Ленін, потім Сталін.

Події, що відбулися в Москві 22—29 червня ц. р., виключення Молотова, Кагановича, Маленкова з членів Президії ЦК і з самого ЦК КПСС, виключення Шепілова з секретаріяту ЦК і з ЦК, виключення Сабурова з Президії ЦК і деградація Первухіна з членів Президії ЦК до кандидата, свідчать перш за все про те, що та неусталена рівновага, яка утворилася по смерті Сталіна і яка знайшла свій вияв у колективному керівництві остаточно порушена. Натуральна стреміння монопартії до одноособової диктатури знайшло свій вияв у тому, що такою особою став перший секретар КПСС Хрущов. Незалежно від того, хоче він цього, чи не хоче: події розвиваються так, що він мусить йти шляхом свого попередника Сталіна й усувати тих осіб, що стоять йому на дорозі.

Багато подібності з між тим, як Сталін усував своїх суперників, і як їх усуває Хрущов. Він усунув двох найзаслуженніших большевіків, що протягом 40 років були спітвортцями ССРР, були правою рукою Сталіна, були до певної міри вчителями самого Хрущова: це Молотов і Каганович. Головну групу двох названих і Маленкова «з тими, що приолучилися до них», як говориться в постанові ЦК, Шепіловим ще не називався, що правда, ворогами народу і ще не ставився їм обвинувачень в зносинах з чужоземними розвідками. Однаке,

ті обвинувачення, що висунені в постанові ЦК, досить поважні: антипартийна діяльність, діяльність, склерована на внутрішній розлам в партії, саботаж постанов ХХ з'їзду і постанов ЦК. До обвинувачень притигається т. зв. советська громадськість, і вже по цілому Союзу відбуваються віча зібрания, на яких обвинувачення формулюється ще гостріше: їх називають змовниками, інкримінуються прагнення в підступний спосіб захопити владу в партії і країні.

Все відбувається так, як належить відбуватися в країні тоталітарного режиму. Голосу обвинувачених ми не чуємо, не чує його і населення Советського Союзу. Про їхні думки, про їхні позиції, як вони їх захищали і що вони говорили, критикуючи потягнення Хрущова, знають тільки члени ЦК і Контрольної комісії партії. Рішення, що внесло засуд, принято одноголосно, при одному, що отримався: це Молотов все ж таки знайшов у собі стільки цивільної відваги, щоб не подати свій голос за своє власне виключення.

У постанові ЦК багато демагогії як для внутрішнього та для зовнішнього вжитку. Обвинуваченим закідається, що вони взагалі були проти піднесення рівня добробуту широких мас, а також, що вони виступали активно проти останніх міроприємств партії: зміна в плануванні сільськогосподарською продукцією, реорганізація управління промисловістю і будівництвом, освічення цілінних земель, завдання дігнати і випередити США в продукції молока, масла і м'яса на душу населення. Закідається їм, що вони були проти здійснення ленінського принципу дружби між народами, проти договорів з Австрією і Японією, проти проектів коекспансиї між соціалістичним табором і країнами «капіталістичними». Але нічого не говориться про угурські події. Очевидно, вина за криваве придушення угурської національної революції лежить у рівній мірі як на Молотові, Кагановичі, Маленкові і Шепілові, так і на Хрущові і тих, хто тепер з ним.

Розуміється, жодних підстав шкодувати за тими, що їх тепер виключили з ЦК КПСС, ми не маємо. Навпаки, щодо тих двох перших — Молотова і Кагановича ми, українці, маємо свої претензії. Обидва вони побували першими партійними секретарями в УССР (Каганович двічі) і з обидвох пов'язані спогади про нагінки на український національний і культурний рух. Так само не маємо чого тішитися з перемоги Хрущова, що теж лишив по собі недобру славу в Україні. Але річ не в тім. Для нас корисне все те, що розхитує сучасну тоталітарну систему. Хрущов ще не вийшов у диктатори, і невідомо, чи вийде. Шлях до одноособової диктатури сталінського типу тяжкий і довгий. Поки це, це черговий заколот у Кремлі, викликаний тим натуральним процесом, про який ми говорили на початку: тяжінням кожної монопартії до одноособової диктатури. Цей заколот приводить до розхитання системи, і під цим оглядом ми маємо оцінювати позитивно ті процеси, що відбуваються. Годі передбачати майбутнє: як відіб'ється усунення «останніх сталіністів» (беремо ці слова в лапки, бо, на нашу думку, Хрущов з Мікояном та іншими такі ж са- мі сталіністи) в країнах-сателітах? Як житиме

З УКРАЇНИ

Переганяють Америку

Травнева промова Хрущова перед російськими сільськогосподарськими робітниками в Ленінграді викликала певного роду сенсацію в західному світі. Хрущов склав там неабияку заяву. Він сказав, що в 1956 році в ССР було випро-дуковано на душу населення 32,3 кілограмів м'яса, 245 кг молока і 2,8 кг масла на душу насе-лення. Сенсаційність промови Хрущова полягала в тому, що він признав, що Сполучені Штати Америки продукують значно більше як ССР. За його словами Америка випродукувала в 1956 році аж 102,3 кг м'яса на душу населення, тобто понад 3 рази більше як ССР і значно більше молока та масла.

Хрущов, очевидно, не сказав всієї правди. Він збільшив совєтські виробничі цифри і знизив американські. І не згадав такий, наприклад, факт, що в США продукуються річно біля 5—6 мільйонів особових авт, а в ССР минулого року випродуковано не цілих 100.000, тобто не цілу 50-ту частину американської продукції. Але все

ж Хрущов своєю заявою заперечив усі советські дотеперішні брехні про удавну перевагу советського колективізованого сільського господарства над сільським господарством Америки. Він сказав те, чого підсвітські народи не знали, але мабуть припускали, а саме, що Америка с для Кремлю тісно країною, яку він безперестанно лас, але якій він заздрить, яка для нього є ізирцем продукційних спроможностей. Тепер Хрущов, а за ним маєпачо вся советська преса, закричала: наздогнато СІІА, дамо більше м'яса, молока і масла. І кому дамо? Дамо державі. Невраховуючи всю нереальність таких обіцянок Хрущова, треба підкреслити типічний московсько-большевицький цинізм: Наздогнати Америку не для добра підсвітської людини, але для добра советської держави. І з перших «результатів» видно, що головний «нахім» іде на Україну, бу вона «найближче» до Америки по скількості продукції на душу населення і отже з України найлегше викачати її добро.

Української мови навіть учителі не знають...

Досить цікавою є редакційна стаття, що з'явилася в органі міністерства освіти Української ССР за березень-квітень 1957. Стаття має наголовок «Невідкладні завдання у викладанні української мови». В статті київського журналу говориться про брак українських книжок для учителів і учнів та про багато інших неподілків у школах України. І врешті читаемо там таке: «особливо треба допомогти досконалі оволодіти українською мовою вчителям 2—4 класів у школах з російською мовою навчання... Ще й досі трапляються випадки, коли наші молоді вчителі приходять у школу з недостатнім знанням української мови. Незрозуміло, як вони будуть навчати учнів, а ще більше дивно, що їм видано дипломи про закінчення вузу в Україні».

Та на цьому не сбежжується нарікання органу міністерства Української ССР. Журнал скажиться далі: «У деяких наших педвузах ще не має належної боротьби за високоякісне викладання українською мовою, викладачі мови не дбають за культуру мови своїх студентів... Багато важитиме для піднесення грамотності учнів шкіл з російською мовою навчання запровадження екзаменів з української мови». «Відомо, — пише далі київський журнал, — що на екзаменах виносяться провідні предмети в школі. Одним із них є **українська мова, як державна мова республіки**, в усіх школах УРСР (підкреслено! наше)... Так само обов'язково слід запровадити екзамени з української мови при вступі до будьякого вузу УРСР»...

Невідомо, що має означати така стаття. Мабуть розпочалив крик наболілої української душі. Але ця стаття знову звертає увагу на той жахливий стан, що поперше — в Україні є величезна скількість російських шкіл, у які ходять і українські діти, і що в цих школах вкрай занедбується українську мову; і, подруге, що у більшості високих шкіл України взагалі непотрібно української мови навіть для вступного іспиту. При цьому треба пригадати, що для мільйонів українців, які живуть в РСФСР (Росія) взагалі немає ні однієї української школи, але для росіян в Україні є тисячі шкіл в Україні...

дальша чистка «молотовців» в ССР? Якщо вірні чутки, що Хрущов хоче сперсти на національні комуністичні партії в ССР, то ось кілька це оперта буде пов'язане з справжнім поширенням прав союзних республік? Одні тільки для нас важне: щоб західній світ надто не захопився тими авансами та «усмішками», що їх багато в постанові ЦК. Треба використовувати ослаблення режиму, а він справді ослаблений, ніж давати шляхом різних поступок цьому режимові можливість скріпитися. Хрущов залишається Хрущовим, тоталітарний режим тоталітарним, комуністична доктрина комуністичною. А поки так буде, загроза війни не буде усунена, а над моральним сумлінням демократичного світу тяжитиме як неволя поневолених Москвою народів, так і недоля мільйонів, що страждають під тоталітарним режимом.

До розв'язки важливих проблем сучасного

Ми часто чуємо нарикання серед українських громадян на той невідрадний факт, що існує багато партій та організацій, які не можуть між собою гармонійно співпрацювати у напрямку однієї мети: визволення українського народу з-під окупації.

Від початку 1946 року видатні діячі з демократичних партій прикладали всі свої зусилля для створення єдиного національного тіла, спроможного координувати всі політичні сили на еміграції. Їх зусилля не принесли плодів. Консолідація залишилася не розв'язаною проблемою, чим більше працювалося для «консолідації», тим більше від неї віддалялося. Причиною неуспіху не були принципи «бліскучого відокремлення», якіх наші націоналісти дотримувалися, а ідеологічний фундамент їх організацій, що не мав будь-якого споріднення із духом демократичних ідей.

На всікому ґрунті росте бур'ян, I на ґрунті політичного життя з'являються організації, навіть партії, ворожі духові стремління народу. Переїдемо також організації, виникають під впливом чужих ідей, а коли ні, то вони взагалі жодних ідей не мають. Українські «націоналісти» втілили у свою організацію дух німецького націонал-соціалізму та італійського фашизму. У другій стадії свого існування праве крило «націоналістів» перетворилося на організацію суто деструктивного характеру: «лідеризм організації» ставили політично-сліпого унiformованого фанатику понад усе. Шо ідея, якою були впосні фанатики цієї організації, була чужа українському народові, видно з того, що їх «місіонери» у час окупації України німецькими військами не знайшли підтримки серед українського населення. Якщо на Правобережжі їх підтримали одиниці, то на Лівобережжі вони жодної підтримки не мали. Це пояснюється передовсім тим, що ці «місіонери» були неграмотними «пропагандистами» чужих українському народові ідей. Потім вони прийшли з іменем Петлюри, але без Петлюровиціни, під гаслом «держави», але без Української Народної Республіки.

Загальню вважається, що всі улями «націоналістів» носять характер провінціалізму. Тому саме, як вони ніколи не зможуть виломитися з шкарадули сліпого доктринерства, їх впливи не знайдуть місця поза межами тих провінцій, у яких вони зродилися. Головному ролю у відродженні України відіграватимуть демократичні сили, з'єднані традицією УНР і здобутками Української Національної Революції.

Після II Світової війни і «лідери» і велика частина «маси» «націоналістів» опинилися на еміграції, на руїнах Третього Райху, того духовного джерела, що спонукало і приспівило їх розвиток. Під впливом демократичних ідей навіть німецький нацизм, після деяких конвульсійних спроб «відродження», мусів упасти жертвою ідеологічної революції в центральній Європі. Українські «націоналісти» пішли своїм своєрідним шляхом деградації: роздвоєння на менші організації і «демократизації». В ос-

танніх намаганнях врятувати себе, вони хапаються за всякі можливі «концепції» й «ідеї». Навіть «хвильовізм» свого часу став модним серед іхніх «ідеологів».

Іх спроба «егемонії» під час минулої війни зазнала фіаско. Про причини згадувалося раніше. Будучи поборювачами УНР, вони шукали і шукають інших шляхів для притягнення своїх послідовників з Центральних і Східніх земель України. Вони використовують назви СУМ і СВУ утворені їхніх організацій. Навіть доказують, що вони, а не хто інший, є легальними последниками тих організацій. На ділі СУМ і СВУ були УНРівськими підпільними організаціями в Україні. Вони нічого спільногого не мали з провінційним «націоналізмом» у Галичині. Вони були організаціями патріотичної інтелігенції, в той час, як «націоналісти» взагалі інтелігенції не мали крім невеликого числа «титулів». Вони були організаціями всенационального маштабу, в той час, як «націоналісти» були у підтиці провінціалізму. Вони були спадкоємцями УНР, в той час, як «націоналісти» зродилися під впливом чужої ідеології.

«Демократизація» «націоналістів» на еміграції почалася з «нізів» і помало просяглася до «верхів» у ряді студентської молоді, й навіть захопила в свої обійми деяких журналістів, що в останній час почали розуміти суть толерантності. Процес «демократизації» спричинився до двох важливих наслідків: зменшення кількості «націоналістів» і роз'єдання «проводу». У більшій мірі жертвою цього процесу стало право крило «націоналістів», бо організації, що творять це крило, фактично були деякій час масовими, і мали у своєму «проводі» чимало прогресивної молоді — студентської молоді, що з часом із сліпих фанатиків виросла у критичних індівидумів, але ще не може розлучитися із бацилею «Едельвайс-Піратен». Ліве крило гуртувалося навколо «вождя», — невеличке численно, воно менше зазало вливів демократичних ідей (хоч іноді преса цього угрупування хвалиться своєю «демократією»), але в останнім часі помітне роздвоєння у «проводі» на дві групи: групу, що сліпо підтримує «вождя», і і групу поміркованих лібералів, до певної міри дідулістів у своїх поглядах, бо вони не заперечують УНР, але рівночасно не можуть відмовитися від «вождя». Можна припустити, що і це крило зазнає роздвоєння на дві окремі групи, бо роздвоєння у поглядах існує вже давно. Тим більше, деякі визначні постаті із проводу, що належать до ліберальної групи, мають великий авторитет, і, можна широ скажати, мають хист організовувати навколо себе ліберальні елементи, що навіть було плюсом для українського політичного життя.

Дуже тяжко припустити можливість об'єднання «націоналістів». Вони діляться, щоб остаточно самоліквідувати чужий українському народові фашистський рух, що зродився у Європі у двадцятіх роках. З їх рядів вийдуть прогре-

сивні групи демократів і, якщо вони приєднаються до ідеї УНР, вони зможуть відіграти велику роль у політичному житті майбутньої України.

Про групи монархістів (їх скоро буде більше) можна найменше говорити, бо вони не варти южної уваги, — вони є нечисленними групами московського реакційного елементу, що у теперішніх умовах не можуть прислужитися на віть російському імперіялізму, що так впевнено колись розраховував на їх деструктивну роль в поборенні української незалежності. Що вони є ворогами УНР — с висловом поста ви російського імперіалізму до волі нашого на роду.

Щоб заперечити нарікання на існування великої числа партій та організацій серед укра

їнської еміграції, треба сказати, що існує лише декілька українських політичних всенціональних партій, які по своїй структурі, ідеї, і зри лості відповідають своєму означенню і призна ченню. Во ж не можна назвати партією таку «партію», що складається лише з однієї особи (не обов'язково давати приклад); не можна назвати організаціями тих «організацій», що постій но перебувають у стані організації; не можна назвати незалежними організаціями ті «організації», що є прибудками партій.

Основну роль у визволенні українського на роду відіграють і відіграватимуть на еміграції демократичні прогресивні партії, що творять УНРаду і її ВО. Тому треба думати про зміцнення позицій цих партій.

Святкування 25-ліття УНО

Полк. А. Мельник — головною атракцією

Нешодавно роз'їждджав по Канаді і США член Проводу ОУН інж. О. Бойдуник і говорив чимало такого, що не личило Голови чи там колишньому Голові УНРади. З нагоди святкування 25-ліття УНО в Канаді прибув туди Голова Проводу ОУН полк. А. Мельник і теж виступав публічно.

Стіймо на засадах консолідації всіх українських визвольних сил навколо Державного Центру УНР, а в першу чергу, як крок до консолідації, наголошуємо потребу внутрішнього українського замирення. Ось чому мусимо з занепокоснім занотувати делкі вислови полк. А. Мельника, що протирічать не лише ідеї внутрішнього українського замирення, але й обіцянкам самого А. Мельника.

«Новий Шлях» з 27 травня ц. р., реферуючи про приїзд полк. А. Мельника до Торонто, заявляє (на основі його відповідей на пресконференції 16 травня), що полк. А. Мельник мав скажати щодо виступу ОУН з УНРади, що УНРада «**ОУН не буде поборювати**, але зате поборюватиме її політику, якщо вона буде **йті** (отже, майбутній час! пк) в розріз з інтересами визвольної боротьби українського народу».

«Свобода» в ч. 101 друкус «найсуттєвіші уривки» (отже, газета має повний текст!) з промови А. Мельника, виголошеної 20 травня в Торонті. А. Мельник у цій промові дослівно заявив:

«Ящо сьогодні Організація Українських Націоналістів змушена відмовитись від співідповідальності за політику Української Національної Ради, яка не відповідає вимогам нашої визвольної боротьби, бо Виконний Орган її не має відваги відмовитись від опорта на чужий, несприяючий нам чинник, то цим Організація Українських Націоналістів протиставиться тим кругам, що з носіями певних традиційних формул, потрібних і необхідних, але — який загал стоять за людьми, що готові примкнути

очі на непередрішенство? Сміливо можна сказати, що ніякій Український загал сьогодні визнав ідеї націоналізму, хоч і не всі с в наших рядах».

Отже, політика УНРади вже «не відповідає вимогам нашої визвольної боротьби». Це твердження треба було б попробувати якоюсь довести, та пан полковник собі цього труду не завдає. Роками зовнішнім ресортом ВО УНРади керував член Проводу ОУН інж. Д. Андрієвський, і тоді, очевидно, політика УНРади «відповідала вимогам нашої визвольної боротьби». Кожний українець знає, що політика Виконного Органу УНРади від того часу не змінилася. Якби ж вона змінилася, якби, скажім, сьогодні М. Лівицький бодай трохи більше «примікав очі на непередрішенство», ніж то робив учора Д. Андрієвський, то про це напевне полк. А. Мельник не забув би сказати.

Отже, в чім річ? Річ у тім, що оцим своїм твердженням про політику ВО, що вона нібито не відповідає «вимогам нашої визвольної боротьби», полк. А. Мельник у нерозбрілівий спосіб, голосливно, поборює Українську Національну Раду, і то наперекір своїм власним обіцянкам, які він склав перед українськими журналістами 16 травня в Торонто.

Наразі, в інтересах власне українського внутрішнього замирення, стримаємося від дальшої оцінки і кваліфікації цієї заяви Голови Проводу ОУН. Додамо тільки, що полк. А. Мельник у своїй промові, у непростимий спосіб, але напевні не навмисне, плутає поняття українського патріотизму і націоналізму, а плутаючи отак іх, він дослівно всі досягнення українських патріотів і всіх їх жертв приписує на конго українських націоналістів. Даремні намагання: «український загал» (про який говорить полковник) не є аж такий політично неграмотний, щоб на нього можна було вплинути такими дешевими за собами.

Доповідь президента д-ра Ст. Витвицького перед німецько-українською громадою Мюнхену

20 травня в репрезентативній залі Мюнхенської Ратуші, на запрошення Товариства «Европа Union» (Об'єднана Європа), перед добірною аудиторією політичних діячів, науковців та журналістів німецьких і українських та представників інших поневолених Москвою народів, Президент д-р Степан Витвицький прочитав у німецькій мові доповідь на тему: «Der Osten in europäischen Sicht» («Схід з погляду Заходу»). На доповідь прибуло понад 170 гостей.

Вітаючи Доповідача і гостей, Генеральний Секретар «Європа Union» д-р Редер, згадавши про існування у вільному світі екзилного уряду Української Народної Республіки та щойно відбутих в Мюнхені 4-ту Сесію Української Національної Ради, засвідчив симпатії до визвольних змагань українського народу.

Зібрані вислухали доповідь з великою увагою. На другий день про доповідь Президента д-ра Ст. Витвицького Баварська Радіо передало дуже прихильне повідомлення.

Короткий зміст доповіді.

Головною збррю російського імперіалізму є таке добре нам відома метода холодної війни. На неї складається повна суперечності тактика по відношенню до противника: згоди і незгода — порозуміння й боротьба — лукава приязнь і справжня ворожість, а разом з тим обезпечення й розклад противника з його нутра. Московська мілітарна акція приходить уже тільки як завершення політичної. Такою методом послуговувалась Москва від самого початку своєї історії. Прикладами цього є опанування нео спершу Ханату Казані, потім Астрахані, а далі України, Польщі, Кавказу. Такими самими засобами послуговується большевицька політика. Лукавими соціальними і політичними гаслами і терором большевики захопили владу після першої світової війни, — політичною акцією вони приготували опанування так званих сателітних країн. Скомунізування Китаю було підготоване політичною діяльністю большевицького емісара, який працював там протягом 30-х років. Такі самі засоби застосувала Москва в Греції, Кореї, Індонезії і застосовує їх далі в азійських та африканських країнах, в яких вона прикращається оборонцем свободи. В країнах Західного світу вона зручно керує соціальними гаслами, і передні большевицькі сторожі у вигляді п'ятих колон стоять майже у всіх європейських та американських країнах. Скрізь там вони проповідують гасла соціальної революції, а разом з тим гасла мури й так званого «співіснування». Опіюмом «співіснування» Москва бажася приспнати чуйність західного світу. Мир є для большевиків одним з інструментів війни — це в них така сама зброя, як воєнний виряд у вигляді гармати або повітряної чи іншої зброї.

Як протидіє західній світ большевицькому наступові? В таких змаганнях, як оце на всесвітню міру, потрібно передусім пізнати свого противника. Діякі провідні політичні чинники західного світу вагаються у ствердженні — чи

тим противником є тільки комунізм, чи ним є російський імперіалізм, — і скільки вважати своїм ворогом тільки сам большевізм, таким чи-ном одночасно обмежуючи засяг своєї протидії. Все ж російський імперіалізм ще до першої світової війни заволодів одною частиною земної кулі, — це він був одним із спричинників першої світової війни, щоб поширити сферу свого володіння на захід і на півден. Це ж не до большевиків, а до російського народу відкликається Сталін у критичні часи другої світової війни. І не большевикам, а російському народові дякував він за патріотичну поставу. Провід комуністичної партії ССР перебував майже цілком у руках росіян. Думка монаха Філософ про III Рим була також основним елементом політичної ідеології Достоєвського. Так, отже, російський большевізм є тільки відміною російського імперіалізму. Політичні цілі зовнішньої політики залишилися ті ж самі, що й цілі царської дипломатії, і большевицька політика досягла їх у переважній частині, а подекуди їх перевищила, — і сьогодні вже посягає на панування над світом.

Головними засобами оборони західніх народів є вісна готовість, політична пропаганда і господарська допомога потребуючим країнам. Ствердження можливості війни в теперішніх умовах дало большевикам у руки велику шансу. Чуються подекуди заваги, що таким чином большевізм почасті виграв війну без війни. Гасло свободи людини і народів, які лежать в основі західної пропаганди, не завжди дастесь реалізувати в цілій повноті з огляду на деякі протиріччя між західними великороджавами, Господарська допомога дас подекуди бажані результати, але дійтиме тільки на коротку мету, якщо її не підтримають культурні і політичні впливи.

Російським імперіалістичним тенденціям допомагають деякі кола мірдайних західних публіцистів і політиків, які чомусь уперто територію ССР називають Росією, незважаючи на те, що Росії сьогодні немас. Є тільки Російська Советська Федеративна Республіка, як одна з республік Советського Союзу. Звідти у громадиства західних країн створюється переконання, що вся територія ССР — це з національного погляду одностайні російські території, тимчасом, як вони заселена різними іншими народами, які мають свої національні республіки в межах ССР і змагаються за свою державну незалежність.

Большевицькі запросини до «співіснування» не були та ще й тепер подекуди не є безуспішні. Після Женевської Конференції почалися взаємні відвідини, студійні подорожі і так зв. обмін культурних дібр. Від своїх ілюзій західній світ бодай частково вількувався після поїздій у Польщі та Угорщині. Вони, з одного боку, скомпромітували большевицьку «свободолюбну» ідеологію, а, з другого боку, виявили, що Захід не скільки відповідно підтримувати боротьбу поневолених народів за їхнє визволен-

ня. Не треба при цьому переоцінювати деякої полегші режими в Польщі; по суті Польща залишилася комуністичною країною, залежною від Москви, яка тут застосувала відому тактику нену і тактику своєї національної політики в Україні в роках 1923—1928. Теперішня тактика Москви щодо Польщі — це тільки хвилевий відступ для майбутнього наступу.

Знаючи, що найбільшою загрозою для большевизму є визвольний рух поневолених народів, московські диктатори стараються присадити їхні настрої деякими так званими поступками. Це стосується особливо України. Ті поступки, однак, пічого не міняють у колоніальному становищі національних республік. Між іншим, такими мотивами подиктована реформа Хрущова, якою переставлено корування процесом індустриальної продукції на ґрунт національних республік. Треба відмінити факт завзятості боротьби тих республік, особливо України, щоб зберегти якнайбільше впливу на хід промислової продукції, при чому вони досягли того, що встановлені даною реформою, господарські ради в кожній з республік підлягатимуть республіканським урядам. Однак встановлення центральної установи плянування і контролю продукції не зменшило московського централизму.

Коли большевизм трактує національне пи-

тання, як політичний інструмент першого ступеня, то Західній світ не надає йому такого значення. Питання недержавних народів у минулому трактувалося провідними державними мужами з вузького інтересу їхніх країн. Так, між іншим, трактував це питання Наполеон. Належну оцінку української справи вивів, між іншим, у повний момент Бісмарк, коли він сугерував проєкт створення Київського королівства, щоб відсунути Росію до її етнографічних меж і створити бар'єр проти дальнього походу російського імперіалізму на захід.

З великою цикодою для боротьби з більшевизмом мірдайні політичні кола західного світу утримують поділ поневолених народів на дві категорії — так званих сателітів і підсноветських, хоч по суті становище одних і других фактично однакове. Свosoю долею всі ці народи нерозривно пов'язані між собою. Від політично-го стану України залежить становище Польщі, Чехії чи Албанії. Спільні фронти цих народів і їхнє об'єднання у відповідній формі міждержавних чи інших зв'язків зможе забезпечити їх від поневолення з боку російського імперіалізму. Така спілка народів відсунула б Росію до її етнографічних кордонів і створила б суму безпеки від її майбутньої агресії, забезпечила б міжнародний мир.

(Укр. Інформ. Бюро)

З діяльності Виконовчого Органу

Відповідь Державного секретаря США Дж. Ф. Даллеса на листа Голови Виконавчого Органу М. Лівіцького

На листа Голови Виконавчого Органу УНРади Миколи Лівіцького до міністра закордонних справ США Джон Фостера Даллеса та приложену до цього листа заяву на пресконференції 9. квітня ц. р. в справі виступу в ООН делегата УРСР Кізі, одержановід генерального консула США в Мюнхені відповідь такого змісту:

«Пан Микола Лівіцький, Голова Виконавчого Органу Української Національної Ради,

Високоповажаний Пане Лівіцький! Міністер закордонних справ Сполучених Штатів доручив

мені підтвердити одержання Вашого листа з 17-го квітня ц. р. в справі заяви, яку зложив п. Кізя, представник УРСР, в політичній підкомісії Генеральної Асамблей Об'єднаних Націй. Я маю Вас повідомити, що міністерство закордонних справ і міністер закордонних справ Даллес високо ціняє Ваші стравання, а також старання Української Національної Ради в справі популяризації Ваших ідей щодо прагнення українського народу до свободи і незалежності».

(Укр. Інформ. Бюро).

Благословення від найвищих угоринських церковних достойників для Виконавчого Органу УНРади

У відповідь на листи Виконавчого Органу після 4-ої сесії УНРади Голова Виконавчого Органу Микола Лівіцький одержав благословення для праці очоленого ним екзальтного уряду від Високопреосвященнішого Архиєпископа Ніканора — Митрополита Української Автокефальної Православної Церкви, від Високопреосвященнішого Архиєпископа Івана Бучка — Апостольського Візитатора Українців у Західній Європі та від Високопреосвященнішого Владики Іларіона — Митрополита Вінніпегу і всієї Канади Української Греко-Православної Церкви.

Високопреосвященніший Владика Ніканор кінчаст листа так: «Разом з молитвами побажаннями висловлюємо нашу надію, що Господь поможе Вам гідно відстоїти перед байдужістю сильних світу цього чисту і святу ідею повної незалежності нашої многостражданальної

Матері-України і її Народу. Христос нехай хранить Вас!»

Високопреосвященніший Архиєпископ Іван Бучко пише в кінці свого листа: «Благочасі в Бога найбагатшого благословення для Вас і Ваших шляхетних намірів і змагань, з цілого серця благословлю Вас, Достойний Пане Голово, усім добром».

Високопреосвященніший Митрополит Іларіон між іншим пише: «Ви повідомляєте також, що вимогами моменту є створення единого національного фронту, а також, що Ви доцінності важливе значення нашої споконвічної Святої Православної Української Церкви в справі визволення України. Присяднуйте до цієї святої думки і моло Милосердного Господа, щоб своєю всесильною Десницєю допомагати Вам у Вашій тяжкій праці».

(Укр. Інформ. Бюро).

Приняття Виконавчого Органу УНРади для американських і німецьких діячів

Виконавчий Орган влаштував прийняття для представників американських політичних кіл у Мюнхені.

З українського боку на прийнятті були Президент д-р Ст. Витвицький, Голова Національної Ради І. Багряний, члени Виконавчого Органу та українські співробітники Інституту Советознавства і Радіо Визволення.

Вітаючи американських гостей у французькій мові, Голова Виконавчого Органу М. Лівицький зазначив, між іншим, що національна боротьба поневолених більшевицькою Москвою народів за незалежність с головною антикомуністичною рушійною силою в Советському Со-

Президент Витвицький склав вінок на могилу св. п. Президента
Андрія Лівицького

Перед своїм виїздом з Європи до США Президент Ст. Витвицький зложив вінок на могилу св. пам. Президента Андрія Лівицького в Мюнхені.

Президента Витвицького супроводив Голова Виконавчого Органу М. Лівицький та начальник канцелярії ресорту військових справ полк. М. Стечинин.

(Укр. Інформ. Бюро).

юзі та що Виконавчий Орган УНРади, непохитно прагнучи відновлення самостійної і незалежної української держави, твердо вірить в успіхи української визвольної боротьби.

Окремо відбулося прийняття для представників **німецьких** політичних і журналістичних кіл. Це прийняття було влаштовано на честь Президента Ст. Витвицького, що під час свого перебування в Європі перевів ряд успішних виступів також і для чужинецького громадянства.

Голова Виконавчого Органу М. Лівицький, вітаючи гостей німецькою мовою, зазначив, що в Європі і в світі доти не буде справжнього миру і спокою, доки існує агресивна московська імперія, що поневолює багато неросійських народів, у тому числі й німців советської зони. Він висловив надію, що, незважаючи на часом дуже тяжкі непорозуміння в минулому, поміж майбутньою вільною і незалежною українською державою і Німеччиною встановляться приязні відносини. Після виступів німецьких гостей, голос засбра Президент д-р Ст. Витвицький, який дакував за гостинність для української еміграції з боку Німеччини і Баварії та тепле ставлення до нього особисто. Президент висловив вдоволення, що в демократичній Німеччині переміг безсмертний дух Гете і Шіллера, який забезпечить співіпрацю вільного німецького народу з іншими вільними народами Європи і світу.

(Укр. Інформ. Бюро).

Українські радіовисилання через Радіо-Рим

Через Радіо-Рим ідуть в Україну щодня двадцятихвилеві радіовисилання українською мовою. Подається дуже цікавий і вдало складений матеріал. Справне функціонування цих важливих радіовисилань забезпечено вмілим і енергійним керівництвом д-ра **В. Федоровичу**, що водночас посада становицею Представника Виконавчого Органу УНРади на Італію.

Останніми часами Радіо-Рим передавало українською мовою багато матеріалів про діяльність Державного Центру. Так переслано промову Президента Ст. Витвицького, промову Го-

лови УНРади І. Багряного та експозе Голови Виконавчого Органу М. Лівицького на 4-ій сесії УНРади. Далі переслано декларацію 4-ої сесії, заяву Голови ВО на пресконференції з приводу виступів делегата УРСР в ООН Кізі та записане на стрічку спеціальне інтерв'ю Голови ВО М. Лівицького. Переслано також промову Голови фракції УСП С. Довгаля та багато дрібних повідомлень про працю органів Державного Центру Української Народної Республіки.

(Укр. Інформ. Бюро).

Відозва Виконавчого Органу Української Національної Ради з приводу 40-річчя українських визвольних змагань

До українського громадянства!

Цього року закінчуються 40 років із часу, коли визвольні змагання українського народу, його боротьба за своє національне, політичне й суспільне визволення, за відновлення власної державності набрали широкого, всенародного, масового характеру. Тому 40 років почалась Українська Національна Революція, яка допровадила протягом неповного року свого розвитку до проголошення цілковіті національної і державної самостійності нашої Батьківщини й започаткувала геройчний змагання народу за її здобуття.

Революційні ідеї 1917 — початку 1918 року

явили сучасникам і наступним поколінням історичну поступовість, виняткову життєву силу визвольних прагненій українського народу. Те, що перед тим жевріло лише малою, для багатьох непомітною, іскрою, що було тільки мрією, раптом, протягом небувало короткого часу запалало яскравим полум'ям, перетворилось на безпосередню, найближчу історичну мсту для якнайшиших народних мас.

Протягом першого революційного року постали й організаційні оформились чинні політичні, громадські, суспільні й культурні сили нашого громадянства, було закладено фундамент, а далі й доконано справу відновлення після

понадпівторавікової перерви української державності. Вийшли з підпілля або створились нові українські політичні партії, що стали виразом політичних прагнень якнайширших верств українського народу, в усій їх широчині й різноманітності: постали багатоглядні супільні й громадські, станові, військові, професійні, господарчі й культурні організації, створилася всенародня потужна база для здійснення віковичного ідеалу відроджуваної до нового, власними руками твореного, життя української нації; було закладено основи до будування майбутнього політичного, супільного й економічного ладу вільної і незалежної України, опертої на засадах якнайширої демократичної свободи, соціальної справедливості й господарчого добробуту.

Вже протягом перших трьох місяців революційного зриву українські політичні сили, вилонені активною частиною українського громадянства й підтримувані широкими верствами всього українського народу, перебрали фактично провід українським життям до своїх рук.

Так, у травні, червні та листопаді 1917 року відбулися при участі сотень і тисяч делегатів всеукраїнські військові з'їзди, що на них було заступлено мільйони воїків-українців, цвіт українського народу, який в умовах тодішнього восіннього часу був зібраний у лавах російського війська. В червні того року відбулись селянський та робітничий з'їзди, в грудні 1917 р. утворено Всеукраїнську Церковну Раду, а в січні 1918 року зібрався перший Всеукраїнський Церковний Собор.

Уже в квітні 1917 року постало волею самих українських воїків перша національна українська військова частина — 1-й Український Полк ім. Гетьмана Богдана Хмельницького, а в травні на I Військовому З'їзді створено Український Генеральний Військовий Комітет на чолі з Симоном Петлюрою, який заходився коло дальшого формування українських полків, дивізій і корпусів.

Але найголовнішими досягненнями української революції було створення вже в перші її тижні українського загальнонаціонального представництва — Української Центральної Ради, що незабаром, у квітні 1917 року, на Всеукраїнському Національному Конгресі перетворилася у справжній український всенародний революційний парламент, який перебрав до своїх рук керування дальнішою долею України. У своїх чотирьох універсалах, з червня 1917 року по січень 1918 року, У. Ц. Рада, яко повноправний представник усього народу України, ступнево відновила українську національну державність і незалежність у формі Української Народної Республіки. Запорукою того, що це не був лише крок самого українського революційного проводу, але волевияв українського народу, був склад Української Центральної Ради, обраної представниками українських станових, супільніх і політичних масових організацій. Про це ж свідчили й наслідки вільних демократичних виборів до органів місцевого самоврядування (земства) й до Установчих Зборів, що відбулися наприкінці 1917 та на початку 1918 року й принесли українським політичним партіям величезну перемогу (від 70 до 80% обраних депутатів). Дарма, що через напад большевицької

Росії ті Установчі Збори не могли зібратись, але вибори до них були, як і до органів земського самоврядування, плебісцитом українського народу на користь української демократичної державності й незалежності.

Українська Національна Революція розвивалася в тісному зв'язку з визвольними рухами інших поневолених народів. У вересні 1917 року в українській столиці Києві відбувся скликаний на ініціативу Української Центральної Ради З'їзд Народів, що декларував основи майбутнього співжиття націй кол. російської держави на засадах цілковitoї свободи, незалежності й рівноправності.

Державна самоорганізація українського народу була не тільки реалізацією його історичних прагнень і цілей. Разом із тим новопоставлена Українська Народна Республіка стала першим більшим джерелом опору російському большевизму — цьому новому і, як показав дальший його розвиток, найбезгляднішому вивково-політичному деспотизму й московського імперіалізму, що з часом став загрозою для цілого вільного світу.

1917 рік для кремлівських володарів є так само «зовільним» роком. Протягом цього року підготовляються святкування сорокових роковин так зв. жовтневої революції, провадиться посилений пропагандний настун на душу і свідомість широких мас уярмлених комустичною Москвою народів. Ім, а особливо їх молодшому поколінню, вирослому в умовах тоталітарного режиму й чужинецької окупації, настирило подастися викривлений образ подій, що розгорталися перед сорока роками. Боротьба большевиків за встановлення монопартійно- тоталітарного режиму висвітлюється, як боротьба «диктури пролетаріату»; підготовання до колгоспного кріпацтва й невільницької праці робітників на комуністичних державних підприємствах — як «соціалістичну революцію»; поновне захватування совєтсько-російською збройною силою народів, що вже національно й державно самовизначились, — як здійснення Ленінської національної політики «дружби народів», об'єднань «навколо великого російського народу».

При цьому всяко замовчується, а коли це є неможливим, паплюжиться визвольні рухи й політичні, державні й соціальні досягнення українського та інших, нині поневолених народів у ході інших національних революцій.

Українська Національна Рада, в своїй Декларації, прийнятій на IV сесії 21 березня 1917 року, урочисто відзначила 40-річчя з дня утворення першого українського парламенту — Української Центральної Ради й тим самим започаткувала заходи, скеровані на переведення широкої акції 40-річчя Української Національної Революції й відбудови української державності. Ця акція має значення величезної важги для дальшої духової мобілізації українських визвольних сил. Вона має пригадати всьому українському громадянству у вільному світі ті основні ідейні і політичні засади, які були вихідними позиціями для борців за українське визволення, має змінити переємчий зв'язок між визвольною боротьбою, що її провадило покоління української революції, й тлею, що її провадить сучасне українське покоління. Ця акція має показати незмінність наших націо-

нальних ідеалів та історичних цілей протягом усіх 40 років визвольної боротьби нашого народу, його тверді волі повернути собі державні, політичні, суспільні й духові здобутки української революції 1917—1918 років. Вона має показати українському народові, особливо молодому поколінню на Батьківщині, з усією виразністю і повнотою, за що змагалось перед сорока роками його старше покоління, викрити суть московсько-комуністичних наклепів на визвольні змагання українського народу, викрити ще більшою й повинною мірою насильницьку антинародної й загарбницьку суть совєтського окупантівного режиму, приховану «революційними» гаслами.

Ця акція має засвідчити перед громадською думкою вільного світу нашу незламність у боротьбі за здійснення історичної мети, проголошену вже протягом першого року революції.

Виходачі зі свідомості виняткової ваги відзначення 40-річчя початку наших визвольних змагань і відновлення української державності, Виконавчий Орган Української Національної Ради закликає українське громадянство чинно включитись у цю акцію. Виконавчий Орган закликає громадянство по різних країнах утворювати громадські осередки для переведення відзначення 40-річчя української революції в цілому, або окремих етапів й і дат, переводити маніфестації, урочисті збори, доповіді, радіопересилання присвячені цим пам'ятним подіям, вивчати їх, — закликає українську пресу як найповніше висвітлювати їх розвиток.

Уесь хід подій і визвольної боротьби українського народу протягом минулих 40 років є наявним свідченням того, що засади, проголошені нашою національною революцією, як дорожковази на шляху нашого народу до його вільного й незалежного майбутнього, були в історичній перспективі єдино правильними. Вони не тільки не застаріли, але, навпаки, набрали нового повноцінного значення в нашій дні, лишились і лицяються її надалі провідними історичними напрямними, вірністю яким наш народ, у тих чи інших формах чи проповідах, засвідчив і засвідчує кожнічно протягом останніх чотирьох десятиліть, відчуваючи, що тільки вони є можуть бути його ідеальною, духовною збрію в боротьбі за свою Вільну, Самостійну, Соборну, Демократичну Державу.

Завершенням відзначуваних ювілейного року Української Національної Революції має бути урочисте, всенаціональне відсвяткування 22 січня 1958 року — сорокових роковин проголо-

шення самостійності Української Народньої Республіки. Свято сорокових роковин завершення Української Національної Революції актом 22 січня буде протиставленням облудним, примусовим святкуванням сорокових роковин Жовтня окупованій Україні. Це свято найкраїце відзначити скликанням і відбудтвом «Світового Конгресу Вільних Українців», що має бути могутньою маніфестацією національно-державних прагнень українського народу перед вільним світом і потужним протестом проти поневолювачів України — російсько-большевицьких володарів Кремлю!

Виконавчий Орган Української Національної Ради, виходачі з ініціативою відзначення сорокових роковин проголошення української державної незалежності «Світовим Конгресом Вільних Українців», закликає всі українські центральні установи — як ПАУК, УККА, КУК тощо — всі інші політичні й громадські українські установи й організації та все українське громадянство у вільним світі нав'язувати з ним контакт у цій справі, подавати проекти й активно привчинитися до реалізації цього плану.

Українські громадяни і громадянки у вільнім світі! Ваші брати і сестри в поневоленні Україні не мають змоги відзначити сорокаліття Української Національної Революції. Але в своїх серцях вони носять ті ж самі ідеали, що й ми, які перебуваємо поза межами російсько-большевицької творми народів. Заманіfestуємо ж гідно, перед цілим світом, незламне прагнення України до свободи, демократії і незалежності й підтримаймо морально боротьбу українського народу проти російсько-большевицької неволі відбудтвом «Світового Конгресу Вільних Українців» у сорокові роковини Свята Самостійності і Соборності!

Голова Виконавчого Органу
Української Національної
Ради:

Микола Лівицький

Заступники Голови:

Олександр Юрченко
Федір Пігідо

Члени:

Андрій Вовк
Свірид Довгаль
Михаїло Мельничук
Микола Хробак

17 червня 1957 р.

Мюнхен — Баварія.

Український Національно-Демократичний Союз у Канаді

25 травня 1957 року, в 31 роковину смерті Головного Отамана Симона Петлюри, в той день, коли в Європі відбувався 4-ий З'їзд УНДС, — в Торонто відбулися чергові річні загальні збори членства УНДС у Канаді.

Зборами керувала президія в складі: сот. інж. І. Янішевський — голова і М. Кузьменко — секретар. На порядку денного зборів — справо-здання управи, вибір керівних органів, плян праці та інші актуальні питання організаційного

характеру. На зборах були присутні також представники відділу УНДС в Ніагара Фалс. На початку зборів було зачитано декілька листових привітань від організацій і членів, що перебувають в далекій віддалі від Торонто і з цією причини не могли взяти безпосередньої участі у зборах. Від відділу УНДС в Ніагара Фалс збори особисто вітав довішою промовою голова відділу п. І. Біловський. Рясними оплесками було зустрінуто привіт Головної Управи УНДС в США

І деяких друзів, що перебувають на тому континенті. Було вислано телеграфічний привіт 4-ому З'їздові УНДС, що в той день розпочався в Європі.

Широке і вичерпуоче справоздання про життя і працю УНДС у Канаді зложив голова Головної Управи інж. Е. Пастернак. Член управи сот. І. Липовецький у своюму справозданні торкнувся праці УНДС у зонівному відтинку і зокрема співпраці з УНДС в Європі і США. Пані Марта Савченко представила зборам фінансове справоздання Головної Управи, сот. Ф. Винник зложив справоздання з співпраці з Комітетом Українців Канади, а пані Марія Волосевич — про допомогову акцію УНДС.

Після справоздання Головної Управи і Головної Контрольної Комісії відбулися дискусії. Управі було уділено асоційторію і висловлено подяку за працю. До нової Головної Управи на внесок мандатної комісії було обрано: інж. Е. Пастернак — голова, сот. І. Липовецький, пані М. Савченко, сот. Ф. Винник, сотн. П. Федоренко, І. Біловський (Нілгарда Фалс) і сот. Б. Стрілковський (Гамільтон). Залишено в попере-дньому складі Контрольну Комісію на чолі з май. М. Битинським і Головний Суд на чолі з ген. М. Садовським. Продовжено каденцію представникам до Комітету Українців Канади — сот. Ф. Винникові і пані Євгенії Пастернак. Допомогову акцію УНДС у Канаді очолює і да-лі пані М. Волосевич.

Праця Головної Управи УНДС у Канаді в минулому році була особливо інтенсивною: було організовано кілька прилюдних відчуттів, відбувалися регулярні інформаційні засідання членства, взято участь в організації цілого низки ширших імпрез, що переводились широким демократичним фронтом, в яких УНДС, виявивши ініціативу, карно ставав у ряди її співви-ковництв.

Окремою точкою порядку денної цих зборів був плян праці на майбутнє. Присутні на зборах висловили в цьому напрямку багато думок. Але і цим разом плян праці організації напевно диктуватиме саме життя, а найближчою імпрезою УНДС у Канаді буде відзначення 5-ої річниці його існування, бо 21 червня ц. р. він розпіче вже шостий рік свого життя.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Президія ЦК Українського Національно-Державного Союзу з глибоким смутком сповіщає членство Союзу та українське громадянство, що 5 травня 1957 року, після довгій і важкої недуги, помер у притулку для старших осіб у Дорнштадті

Федір САДОВСЬКИЙ

сотник Армії Української Народної Республіки.

Покійний народився 12.9.1894 року на Київщині. Брав активну участь у визвольній боротьбі українського народу за своє визволення, був членом УНДС з перших днів його постання.

Нехай буде легкою чужа земля Покійному.

Від поштового Відділу УНРади

Оцим повідомляється, що п. Г. Ткаченко не виконує більше обов'язків керівника Поштового Відділу УНРади.

Особи, що не розрахувалися за одержані марки, повинні звернутися на адресу керівника ресорту фінансів Виконавчого Органу УНРади п. Михайла Мельничука.

Представництва «МЕТИ»

Замовляти окремі примірники «Мети» (за попереднім пересиланням оплати) та виплачувати гроші за одержані без попередньої оплати примірники, як також пересилати передплату треба на такі адреси:

США

1. K. Maruszczak, 48 Christopher Ave, Brooklyn 12, N.Y.
2. A. Berchuk, 179 Shawmut Ave, Boston, Mass.

Канада

Luroweckyj, 47 Sheridan Avenue, Toronto, Ont.

Великобританія

B. Yakubiwskyj, 52, Frithville Gardens, W 12, London.

Австралія

K. Zakrewskyj, 5 Boffa st. Hyde Park, P/O Goodwood, South Australia.

Франція

M-m^e B. Lukianowycz, 10, rue Oudinot, Paris 7-e

Увага! В Мюнхені «Мета» продається в кioskу чужомовної преси на головному двірці.

Ціна одного примірника з пересилкою:

Німеччина: 0,50 нім. марок — ЗДА і Канада: 0,20 центів — Великобританія й Австралія: 1 шілінг — Франція: 40 франц. франків — Бельгія: 5 бельг. франків. В інших країнах — рівновартість 20 американських центів.

Передплата

	Піврічна	Річна
Німеччина	3. — НМ	6. — НМ
США і Канада	1. 20 дол.	2. 40 дол.
Великобританія й Австралія	6. — шіл.	12. — шіл.
Франція	240. — фр.	480. — фр.
Бельгія	30. — фр.	60. — фр.

Інші країни рівновартість до ціни в американських долярах.

М Е Т А

Виходить раз на місяць

Редактор Колегія. Відповідальний Редактор П. Котович

Адреса редакції і адміністрації: E. Glowinsky, München 25, Dänkheilstr. 8/II, Germany.

Статті, підписані прізвищем, псевдонімом чи іміджами автора, не заважають висловлювати погляд Редакції.